

En zoo zij dat niet kunnen, en bemerken, dat zij met zooveel anderen in de verbeelding hebben verkeerd dat, wat is geschied, geschiedde volgens besluit van een alg. vergadering, dan hoop ik steun bij hen te vinden, om te verkrijgen, dat eindelijk, in welke richting dan ook, een algemeene beslissing worde genomen, want de tot nu toe gevolgde methode kan niet bevredigen, omdat die niet kan zijn in het ware belang onzer Maatschappij.

De volgende alg. vergadering spreke zich daarom uit over de vraag, of onze zeggingschap in verder op te richten alg. afdeelingsfondsen zal blijven beperkt tot een minimum, of *dat wij in onze eigen fondsen de macht en daarmede de lasten en plichten zullen hernemen, die ons krachtens onze organisatie en van rechtswege toekomen.*

Utrecht, 6 September 1915.

Dr. A. SCHUCKINK KOOL.

ONZE SAMENWERKING MET DE APOTHEKERS.

Het is niet bepaald hoffelijk aan iemand te schrijven, zooals collega KOCH aan mij doet: „Uw tweede argument wensch ik niet te bestrijden; het is al te dwaas!” Maar, allons! die zoo nauw kijkt is een kniesoor Hij zou mij althans de moeite hebben bespaard dat tweede argument nader te bespreken, indien niet collega PINKHOF in het n^o. van heden daarop teruggekomen was. Maar tegen hetgeen KOCH betoogt, heb ik een paar bedenkingen, die de grondslagen der geheele zaak raken.

10. Wij dienen het „recht”, zegt hij. Onder onze tegenstanders zijn er ongetwijfeld, die dat van zichzelf eveneens denken en onder de buitenstaanders zijn er velen, die het met hen en niet met ons eens zijn. Het gaat niet aan in een zaak, waarin men zelf partij, belanghebbende, is, zich te verbeelden, dat men in staat is objectief te beoordeelen, wat het „recht” is.

20. „De arbeiders in die fondsen, d. i. de dokters en apothekers.” Een der punten, die wij wel het meest op den voorgrond hebben gesteld, is toch juist, dat de dokters niet moeten, niet mogen, niet kunnen staan tegenover de ziekenfondsen in de verhouding van arbeiders tegenover werkgevers, omdat die verhouding met de positie van dokter tegenover patiënt in strijd is. Ons doel is niet, dat „de arbeiders” (dokters) aan ziekenfondsen niet in een ondergeschikte afhankelijke positie komen, maar dat de dokters niet in de positie van arbeiders tegenover werkgevers komen. Het is toch wel eigenaardig, welke vreemde dingen het gevolg zijn van de manier, waarop veler denken tegenwoordig geheel is doortrokken met begrippen als arbeider, arbeidersorganisatie en al wat daarmede samenhangt. Zie nu hier eens. Eerst zijn wij „de arbeiders” in de ziekenfondsen; en enkele regels verder zijn „de arbeiders” onze grootste vijanden. Ik heb in de algemeene vergaderingen altijd weer gewaarschuwd tegen dat betrekken van het arbeidersvraagstuk in onze actie. Ik zou haast willen zeggen het woord „arbeider” mag in deze heele zaak niet genoemd worden. Wij hebben met „arbeiders” in onze ziekenfondsbeweging niets te maken; wij moeten daarmede niet te maken willen hebben; wij hebben alleen te maken met patiënten. Hiermede hangt samen mijn derde bezwaar:

30. Arbeidersverzekering en wettelijke verzekering — het dunkt mij een beginselfout, dat collega KOCH en anderen ons heele standpunt door deze begrippen willen laten beheerschen. Geschiedkundig zijn het deze verschijnselen geweest, die ons wakker gemaakt hebben en den stoot gegeven hebben tot ons optreden, maar daarom mogen wij niet daarbij blijven staan. Die fout is het, die aan ons handelen het onaangename karakter geeft van een strijd voor eigen belangen. Wij moeten een veel breeder blik hebben, ons doel moet zijn een goede ziekenfondsregeling, d. w. z. zulk een die logisch volgt uit het wezen van het ziekenfonds, zooals wij meenen, dat dit moet worden opgevat,

nl. een instelling, die tusschen de gezamenlijke patiënten en de gezamenlijke dokters de verhouding handhaaft, die tusschen dokter en patiënt bestaat krachtens hun dokter en patiënt zijn.

Laat ons deze opvatting toch aanvaarden en vooropstellen; wij zullen daarmede heel onze actie op een veel hooger niveau plaatsen en zeker veel meer waardeering en sympathie voor ons streven bij de buitenstaanders wekken dan met het op de spits drijven van het vakverenigingsstandpunt.

En eindelijk nog een enkel woord over het door collega KOCH zoo smadelijk opzich geschapte argument, waarop collega PINKHOF terugkomt, wanneer hij in het nummer van heden cursief laat drukken: „Wij mogen immers, zoo luidt het, zelfs niet beoordeelen of, wat zij wenschen, goed of slecht voor de arbeiders is”. Uit het verband moet men opmaken, dat met die „zij” bedoeld worden de „lieden die zich opwerpen als verzorgers van den arbeider”, die dus hier meer of min van de arbeiders zelf onderscheiden worden gedacht. Maar is het nu juist, hier de arbeiders (lees: *de patiënten*) zóó geheel als onmondigen en misleiden voor te stellen. Wij hebben hier te doen met een strijd tusschen apothekers en patiënten, die elk van hun zijde een bepaalde regeling van de voorziening in pharmaceutische hulp voor ziekenfondsen „te recht of ten onrechte” (ik haal, zooals men weet, met deze woorden collega COHEN aan) in hun belang achten. Daar meen ik, dat wij naar beide zijden het oordeel over dat „te recht of ten onrechte” aan de belanghebbenden moeten laten en ons tusschen hun beider wenschen geen partij stellen.

's-Gravenhage, 18 September 1915.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Geneeskundigen in grensgemeenten.

Later dan andere jaren, misschien ook al een gevolg van den oorlog, is in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen geweest de lijst van genees- en heelkundigen en vroedvrouwen, gevestigd in de aan Nederland grenzende Pruisische gemeenten (*Nederl. Staatscourant* 1915, n°. 164). In het geheel vindt men daar 78 geneeskundigen (artsen, *medicinae doctores*, „Sanitätsräte” en „Kreisärzte”) tegen 87 in 1914. De verdeeling is als volgt: In het „Regierungsbezirk” Osnabrück 20, t. w. in Kreis Aschendorf 3, Kreis Grafschaft Bentheim 13, Kreis Meppen 4. In het „Regierungsbezirk” Aurich, Kreis Weener 3. In het „Regierungsbezirk” Münster 29, t. w. in Kreis Ahaus 14 en in Kreis Borken 15. In het „Regierungsbezirk” Düsseldorf 13, t. w. in Kreis Cleve 2, Kreis Geldern 3, Kreis Kempen 3, Kreis Rees 5, In het „Regierungsbezirk” Aachen 11, t. w. in Kreis Aachen-Land 6, Kreis Erkelenz 1, Kreis Geilenkirchen 3, Kreis Heinsberg 1.

Het aantal vroedvrouwen langs die grens bedraagt in het geheel 144 tegen 148 in 1914. In het „Regierungsbezirk” Osnabrück 53, t. w. in Kreis Aschendorf 11, Kreis Grafschaft Bentheim 28, Kreis Meppen 14. In het „Regierungsbezirk” Aurich, Kreis Weener 3. In het „Regierungsbezirk” Münster 37, t. w. in Kreis Ahaus 19 en Kreis Borken 18. In het „Regierungsbezirk” Düsseldorf 22, t. w. in Kreis Cleve 5, Kreis Geldern 5, Kreis Kempen 4, Kreis Rees 8. In het „Regierungsbezirk” Aachen 29, t. w. in Kreis Aachen-Land 13, Kreis Erkelenz 3, Kreis Geilenkirchen 3, Kreis Heinsberg 10.

Het aantal geneeskundigen heeft derhalve tegenover het vorige jaar een aanmerkelijke vermindering ondergaan, wat waarschijnlijk ook wel een gevolg van den oorlog zal zijn, daar velen in het leger moeten dienen.